

SLOVENSKI NAROD

Izšaja vsak dan popoldne, izvenredno ob nedeljah in praznikih. — Inzerati do 50 petiti let in 100 do 100 vrst in 2.50, od 100 do 300 vrst in 4.00, večji inzerati petiti vrst in 6.00. — Popust po dogovoru, inzeratni davak posebej. — Slovenski Narod vsaj mesečno v Jugoslaviji Dina 12.— za tuzemstvo Dina 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica 66. v. 5.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strosmayerjeva 5b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strosmayerjeva ulica 1, telefon št. 66; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 103
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Državlјanska vojna v Španiji besni dalje:

Francovci 3 km pred Bilbaom

Uspešna ofenziva Francovih čet na baskovski fronti — Prodrlji se do tako zvanega železnega obroča, ki predstavlja zadnjo obrambno črto — Boji se nadaljuje v znaku premoči frankovcev

Salamanca, 14. junija. AA. Po poročilu glavnega poveljstva francoscev je popolnoma strt odpor vladnih oddelkov na baskovski fronti. Nacionalisti pade sovražnika, ki se hitro umika. Pri Lesami so nacionalisti zaplenili 15 vagonov orožja. Zvečer je število ujetih preseglo 1000. Med ujetimi je tudi član vodstva sovražnega generalnega štaba. Nacionalistične čete so sedaj samo še tri km oddaljene od Bilbaa.

Salamanca, 14. junija. AA. Tukajšnja radijska postaja je sredi ob 22. objavila vest z baskijske fronte, da je železni obroč okrog Bilbaa prelomljen na dveh krajih. Nacionalistični oddelki naglo prodirajo proti mestu. Na fronti pri Estramaduri je uspelo nacionalistom vzeti važne postojanke. Na drugih frontah ni bilo nikakih posebnih dogodkov.

San Sebastian, 14. jun. AA. General Franco je včeraj z generalom Davilom Varelo prisostvoval prvemu delu ofenzive na baskovski fronti. Protinapad vladnih oddelkov je ostal popolnoma brez uspeha in so separatisti imeli huđe izgube. Nato sta general Franco in general Varela sklenila, da naj se nacionalistične čete, ki so opravile prvi del

ofenzive, umaknejo in v bojno vrsto so poslali sveže čete. Te čete sedaj pade sovražnika. Ofenziva se je razširila tudi na odsek pri Ordini, kjer so nacionalisti zavzeli več postojank.

Salamanca, 14. junija. AA. Uradna poročila potrjujejo vesti o prodiranju nacionalistov proti Bilbau. Oddelki nacionalistov je zavzel kote 421 in 385 pri Larabuezi. Drugi oddelki je zavzel Campelsueto in Murasor in vrhove zahodno od Lemone. Drugi oddelki so zavzeli Santa Marino in prodirajo sedaj proti San Domingu. Spretni oddelki prodirajo proti Ajarsu.

Sevilja, 14. jun. AA. General Queipo de Llano je zanimal vesti o nekih uspešnih vladnih čet pri Penarorji in Fuentes Ovejuna. Ob 13.45 so bile nacionalistične čete pripravljene na napad na koti, ki je 600 m severno od Penarorje. Topovi bi morali začeti streljati ob 14. uri. Toda nekaj minut poprej so sprožili vladni oddelki nenaden napad in nacionalisti so jih pustili, da so prišli čisto do srednjih vrst, nakar so jih odpodili s hudim ognjem iz strojníc. Sovražnik je v neredu bežal, nacionalisti pa so jih zasledovali do večera.

Barcelona, 14. junija. AA. Havas: Včeraj popoldne je sedem republikanskih bombnikov z nekaj lovskimi letali

bombardiralo vojaške zgradbe v Saragosi. Na letališče v San George so letala vrgla 200 bomb. Razvila se je nato huda letalska bitka med republikanskimi in nacionalističnimi letali. Dvoje trolmotornih nacionalističnih letal je bilo sestreljenih.

Bilbao, 14. junija. AA. Posebni dopisnik Havasa poroča, da uporniki zelo močno pritiskajo v odseku med Etanom in Arabuesom. Vladne čete imajo mnogo manj vojakov kot pa napadalci.

Valencia, 14. junija. AA. Havas: Predsednik republike je podpisal ukaz o ustanovitvi posebnega urada, ki bo nadziralo delo vohunov.

San Sebastian, 14. junija. AA. DNB: Včeraj so se razširile vesti, da so vsi

vidni komunisti pobegnili iz Bilbaa v Santander.

Komu bo koristil londonski sporazum

London, 14. junija. AA. Havas: Londonski listi odobravajo doseženi sporazum med štirimi velesilami. »News Chronicle« piše, da bo sporazum koristil španskim nacionalistom. List tudi piše, da DN v španski zadevi ni odigralo tiste vloge, ki mu je pripadala. »Daily Telegraph« piše, da je Anglija v tej zadevi igrala veliko vlogo, vendar pa moramo izraziti priznanje tudi drugim velesilam. Posebno Nemčija in Italija sta s Francijo pokazali mnogo duha pomirljivosti. Francija je odigrala zelo koristno vlogo posredovalca.

Težave z reformami v Franciji

Minister Faure o delu vlade francoske ljudske fronte

Pariz, 14. junija. AA. Iz Lyona poročajo da se je tam vršilo večje zborovanje socialistične stranke, na katerem je govoril tudi minister brez portfelja Paul Faure, glavni tajnik socialistične stranke. Faure je v svojem govoru takoj spočetka podrobno očitil dosedanje delo francoske vlade, ki se je vsa zavzela za lokalizacijo državljanske vojne v Španiji za ohranitev občega miru. Faure je dejal, da je Francija pripravljena storiti vse, kar bi služilo demokratski stvar v Španiji, da pa se zaveda, da je zanjo, kakor za vse druge države svetovni mir še večjega pomena. V nadaljnjem svojem govoru je Faure obravnaval gospodarska in finančna vprašanja. Naglašil je, da se mnogo reform, ki jih je pri-

pravila vlada ljudske fronte izvajala s težavo, vendar uspešno kljub izrednemu odporu z nekkih strani. Nekatere reforme se bodo morale zaradi tega odgoditi za nekaj časa. Bančni trusti, ki delajo v svojem govoru, še danes ogrožajo francosko republikansko demokracijo. Toda prej ali slej bodo prisiljeni opustiti sleherni poskus, da bi vplivali na državno politiko. Vlada ljudske fronte se v primeru potrebe ne bo bala uvesti celo najneposrednejšo kontrolo države nad kreditnimi ustanovami. Ob zaključku je Faure poudaril, da se mora vlada ljudske fronte tudi v bodoče hrabro boriti za dokončno zmago in izvedbo svojega programa.

Odmev moskovske sodbe po svetu

Dogodki v Rusiji so znak boljše vizma

Rim, 14. junija. AA. Stefanj: Milanski »Popolo d'Italia« komentira dogodke v Rusiji v članku, ki nosi naslov »Somrak«. V članku pravi, da je bilo to leto v Rusiji tisto, ko so bili ubiti skoraj vsi voditelji rdeče revolucije in pastji so morali najintimnejši delavci Ljeninga in vodilni člani iz vodstva tretje internacionale. Te umore je Stalin opravičeval s tem, da je umorjene dolžil trockizma. Sedaj so prišli na vrsto vojaški poglavarji, ki bi morali rdečo armado voditi do zmaganja. Te obsodbe v Moskvi pa dokazujejo, da se v Moskvi kažejo znaki smrtne krize, v kateri je boljše vizem. Če so ti vojaški poglavarji zares bili izdajalci, kaj naj potem proletarijat misli o socialistični armadi, ki je imela na čelu maršala, ki je bil vohun. Vsi so sodelovali z morebitnimi sovražniki in veleposelniki, da bi zopet vneli kapitalizem v Rusijo. Zato bo zelo važno dejstvo, če se ugotovi, da so bili to samo trockisti; in da torej njihova priznanja niso bila točna. Clankar končuje, da taka armada, ki ima na čelu ljudi, ki jih streljajo brez ozira na to, ali so vohuni ali pa nedolžni, ne more biti sposobna za nobeno akcijo izven svojih meja.

Nemški odgovor na ruske očitke

Berlin 14. junija. AA. Justifikacija maršala Tuhačevskega in njegovih tovarišev je dala nemškemu tisku povod za ponovne napade na sedanje razmere v Rusiji in moskovski režim, ki ga imenujejo »krvavi despotizem Sovjetske unije«.

»Berliner Nachtausgabe« skuša ovreči trditve, ki so se širile v zadnjem času v inozemstvu in po katerih naj bi bili nemški vojaški krogi zapleteni v to afero in si udinjali maršala Tuhačevskega in njegove ljudi. V vsakem primeru, pravi list, pa ostaja boljše vizem za Nemčijo še vedno boljše vizem. Boljševizem predstavlja za Nemčijo žalitev in če se trdi, da so imeli nemški oficirji kakšne zveze z boljševiki, je treba take govorice in podtikanje smatrati ne le za žaljive, nego tudi za skrajno nesmiselne.

Poljska sodba

Variava, 14. junija. AA. Ves poljski tisk komentira smrtno obsodbo Tuhačevskega in njegovih tovarišev. Listi naglašajo, da je bila obtožnica skrajno neverjetna. Ta proces je po njihovem mnenju nov dokaz, da Stalin noče odnehati v svoji akciji in da se hoče znebiti slehernega boljševika, ki bi kdaj mogel kritizirati njegov režim in omajati njegov despotizem.

Kaj pravi Trocki

Mexiko, 14. junija. AA. Trocki je sredi izjavil poročevalcu agencije Havas, da ne

veruje v obtožbe proti maršalu Tuhačevskemu in njegovim prijateljem. Po njegovem mnenju je Tuhačevski postal žrtev svojega tekmeča Vorosilova in njegove najbližje okolice. Nazadnje je Trocki dejal, da bo justifikacija najboljših ruskih generalov uničila moralo sovjetske armade.

Smrt Leninove sestre

Pariz, 14. junija. AA. Iz Moskve poročajo, da je včeraj popoldne umrla Marija Iljinična Uljanova, sestra pokojnega Lenina. Bila je stara 69 let. Do 1. 1929 je delala v redakciji »Pravde«, pozneje pa v delavskih prosvetnih ustanovah.

Praznik narodov

Pariz, 14. junija. AA. V Reimsu se je včeraj pričel »praznik narodov«, velika prireditelj, ki ima folklorni značaj. Na tej prireditvi so sodelovale delegacije vseh narodov, ki so se udeležili pariške svetovne razstave. Za včeraj popoldne je mnogo teh delegacij prislo v Reims, tako avstrijska, grška, letonska, bolgarska, madžarska, češkoslovaška, jugoslovenska, švicarska, armenska, nizozemska, ruska in poljska. Prebivalstvo je delegacijam pridelilo ob njihovem prihodu zelo velike ovacije. Zvečer je bila v gledališču slavna predstava, pri kateri so sodelovale tudi te delegacije v narodnih nošah.

Velik požar na Poljskem

Lodz, 14. junija. AA. V delavskem okraju Balutimu je včeraj dopoldne nastal velik požar. Devet hiš je pogorelo do tal. Škoda znaša milijon zlotov. Težko poškodovanih je bilo 18 ljudi, med njimi 11 gasilcev.

Preiskave in zaplenbe v Madridu

Madrid, 14. junija. AA. Madridska policija vrši še nekaj dni strogo preiskavo proti voditeljem onih skupin prebivalstva v Madridu, ki veljajo za nekatere nasprotnike sedanjega režima. Po raznih hišah je bilo izvršenih nešteto preiskav in ob teh prilikah so policijski organi zaplenili zelo mnogo blaga, denarja, vrednostnih papirjev in dragocenosti, katerih skupna vrednost se ceni na 8 milijonov peset. Ves kapital je stavljen na razpolago fondu za reparacijo škod, ki je nastala zaradi državljanske vojne.

Curik, 14. junija. Beograd 10.—, Pariz 19.405, London 21.55, New York 436.75, Bruselj 73.70, Milan 23.—, Amsterdam 240.175, Berlin 175.—, Dunaj 81.40 — 84.70, Praga 15.24, Varšava 82.90, Bukarešta 3.25.

Politični ogovornik

Pohujšanje

Javno pohujšanje — tako izvaja beograjska »Javnost« — da ni glasilo zagrebške nadškofije »Hrvatska Straža« niti ene besede sožalja napisalo ob smrti starostne hrvaških škofov dr. Fr. Uccellinija, je mnogo hužje, kakor se je na prvi mah zdelo. Ne samo, da tudi kasneje ni »Hrvatska Straža« objavila niti besedice o velikem škofu, marveč tudi ni priobčila niti vestice o njegovem pogrebu, ne o časteh, ki so mu bile izkazovane, ne o verskih obredih, ki jih je opravil tudi eden izmed škofov. Celotno potem, ko so rojaki iz Boke, živeči v Zagrebu, privedli cerkvene zadušnice za pokojnega škofa, ni »Hrvatska Straža« hotela objaviti niti čisto navadne dnevnice o tem cerkvenem obredu, hoteč s tem doseči, da bi prišlo čim manj ljudi v cerkev, da bi molili za pokoj škofove duše. Iz tega se da zaključiti, da bi mu odrekla celo cerkveni pogreb, samo ako bi mogla... Da pa uredniki »Hrv. Straže« tega niso storili na svojo pest, je razvidno iz dejstva, da smo v listih čitali, da so sožalje izjave prihajale ob škofovi smrti z najvišjih mest — od kraljevih namestnikov, od katoliškega nadškofa barskega dr. Dobroviča itd., ali nikjer nismo čitali, da bi bili ob smrti najvzornejšega škofa v Jugoslaviji in najbližjega brata v Kristu izrazili svoje sožalje zagrebški nadškof dr. Bauer ali nadškof-koadjutor dr. Stepinac... In to je toliko bolj značilno, ako uvažujemo, da je na zadušnici za pokojnega škofa katoliški kanonik fra Kerubin Segovič izrečno izjavil: »da bi dr. Bauer ne bil nikdar postal zagrebški nadškof, ako bi bil hotel dr. Uccellinij sprejeti to mesto, ki je bilo najprej njemu ponudeno, ki pa ga je on v svoji preveliki skromnosti odklonil...« Puščamo na strani barbarstvo gotovih drugih listov, ker smo že od smrti dr. A. Binkina, dr. Surmina itd. v žalostnih časih preokrenjenih vrednosti, ali da bo tako postopalo tudi časopisje, ki zatrjuje, da govori v imenu cerkve in vere, tega bi ne mogli verjeti niti v primeru, ako bi nam to vnaprej povedal najboljši poznavalec brezumnosti klerikalne internacionale. In ogorčeni nad tem pohujšanjem se vprašamo: Kdo more vzeti na svojo vest, da bi ljudem in krogom s tako nečloveško maščevalnostjo, s takim pomanjkanjem najosnovnejše krščanske in človeške pietete definitivno zaupal nadzorstvo nad vzgojo katoliške mladine v naši državi? Po tem eklatantnem zgledu bi lahko doživeli, da bi ne potočili solze sin nad grobom rodnega očeta, brat nad grobom rodnega brata — samo zato, ker oče ali brat nista pokorno poslušala ukazov strankarske politike, ki sovrži vse, kar je napredno, in vse, kar je nacionalno! — Tudi »Slovenec«, kakor njega vredna »Hrvatska Straža«, ni imel prostora, da bi napisal vsaj skromno posmrtno: velikemu patriotu škofu Uccelliniju, »

Poglavje o poneverbah

V članku »Dokle se defraudacija?« iz vaja Dimitrije Stojanović: Ne posušite se še enkrat na obsodbi enega defraudanta, že poročajo o novih aferah, o novih poneverbah, največkrat o milijonskih. In to se dogaja tako rekoč dan za dnem. To zlo se je tako ukoreninilo, da že postaja navaden vsakdanji pojav, ki skoraj nikogar več ne vznemirja in radi katerega nihče ničesar ne ukrene, da bi se to zlo preprečilo. Da bi se škoda poravnala in da bi se dvignil ugled in avtoriteta države in državnih oblasti, samo sodišča se še bavijo s temi aferami. Sodišča izrekajo po svoji dolžnosti sodbe, ki pa ne zapuščajo, dasi jih javnost beleži, nobenega vznemirjajočega vtiska. Še manj pa da bi učinkovale na državno administracijo, kakor da gre za kako kmet-sko pravdo, ki nikogar ne zanima. Reducirano se torej na vsakdanji, navadni pojav, kakor da bi se ta stvar ne tikala splošnih interesov, kakor da bi se ne tikala države, ki ima vso oblast v svojih rokah: in kakor da se ne tiče družbe, ki ima pravico in dolžnost, da se bori proti tej in vsaki drugi poštati v državi in državni administraciji. To so paradoksalni pojavi, ki jih srečavamo na vsakem koraku današnjice. Pa kako dolgo to pojde?

Zaradi klevet o framazonih obsojen

V Lozani na švicarskem je list »Le front National« stalno napadal framasona in jim podtikal najhujše groblje. Končno so lozanske framasonske lože vložile proti listu tožbo radi klevet. Sodišče je obsodilo izdajatelja lista, odgovornega urednika in pisca dolžnih napadov na denarno kazen več tisoč frankov, obenem pa razsodilo, da morajo izdajatelji lista »Le front National« Jacques Rochat, odgovorni urednik Pierre Favre in pisec člankov »Moralno zrcalo prostozidarjev« Armand Otonne solidarno plačati tožiteljem odškodnino za prizadejane jim klevete v znesku 21.000 švicarskih frankov. Ta sodba je te dni postala pravomočna, ker se klerikalni postojenki niti pritožiti niso upeli, ker so se bali, da bi jim višje sodišče kazen in odškodnino še zvišalo. — »Slovenec« se je navadil podtikati, kadar nima argumentov, framasonstvo ljudem, ki nimajo s prostozidarji prav nobenih stikov. Ga bo treba pri priki prijeti tako za uleza, kakor so v Lozani prijeti list »Le front National«. Potem se bo že odvalil s framasonstvom povsod ljudi, ki nimajo s prostozidarji nobenih stikov.

Sokolski paviljon zgorel

Zločinska roka je zažgala paviljon na letnem telovadišču Ljubljanskega Sokola v Tivoliju

Kr. banska uprava v Ljubljani je sinoči izdala naslednjo objavo:

V noči od 12. do 13. junija t. l. je bil okrog ene ure na letnem telovadišču Ljubljanskega Sokola zlonamerno zažgan paviljon v vrednosti okrog 30.000 Din. Na podlagi dosedanje policijske preiskave, ki pa še ni zaključena, je upravičeno pričanje, da so paviljon zažgali nasprotniki sedanjega režima, in sicer z namenom, da bi odvrnili pozornost javnosti od uboja akademika Dolinarja na drugo stran.

V času, ko je nastal požar, je prišla skupina kakih 300 ljudi, samih simpatizerjev JNS, ki so se obnašali zelo razburjeno. Med njimi se je posebno odlikoval narodni poslanec Rajko Turk.

Policija vodi preiskavo objektivno in energično dalje in bo po zakonu nastopila proti krivcem.

Osebnost in imovinska varnost vsakega poedinca kakor tudi vseh po zakonu dovoljenih organizacij, v tem primeru sokolskega društva, bo brezpojejno zavarovana.

(Z pisarne kr. banske uprave v Ljubljani, 13. junija 1937.)

Izgredi stavkujočih v Ameriki

Stavkovni val se vedno bolj širi

New York, 14. junija. AA. Havas: Med člani strokovne zveze avtomobilskih delavcev in delavci, ki so izven strokovnih organizacij je včeraj prišlo v Andersonu do spopada. Spopad se je razvil pred dvorano, v kateri je govoril predsednik strokovne zveze Martins. Naenkrat se je zaslišalo streljanje iz pušk. Ranjenih je bilo 9 oseb.

New York, 14. junija. AA. Havas: V Johnstownu v Pensilvaniji so bili ranjeni trije delavci v tamkajšnji železarni, Ranili so jih stavkujoči delavci, ker se niso marali priključiti stavki.

New York, 14. junija. AA. Havas. Poročajo iz Varena v Ohiju, da so stavkujoči presekali industrijsko železniško progo »Republic Steel Company«. Ta proga je vozila surovine v te tovarne. Uprava tovarn je objavila, da bo dovažala vse potrebno obleganih delavcem v tovarni z letali.

Washington, 14. junija. AA. Reuter: Lewis pripravljata stavke v 17 večjih in manjših rudnikih. Stavka bo zajela 9500 delavcev.

New York, 14. junija. AA. Iz Nancinga v Michiganu državi poročajo, da so odpisali 300 vojakov narodne garde v po-

polni bojni opremi v Monroe, ker so tamkaj stavkujoči delavci napovedali velike demonstracije. Michiganski guverner je pooblastil monrojskega župana, da v primeru potrebe najame še 200 ljudi.

New York, 14. junija. AA. Iz Indianapolis poročajo, da je guverner Indiana povabil guvernerje držav Illinois, Michigan in Ohio v Indianapolis na konferenco, na kateri naj bi se dogovorili o skupni akciji pri posredovanju v velikih delovnih sporih, ki so nastali med lastniki livarn, je-karn in tovarnami avtomobilov in delavci, pa tudi o sodelovanju organov omenjenih štirih držav za ohranitev miru v državi.

New York, 14. junija. AA. Kakih 300 godcev je akcušalo sredi po New Yorku demonstrirati zaradi brezposelnosti, ki je nastala po New Yorku po zmagi zvočnega filma. Demonstranti so navallili in poškodovali nekaj newyorških kinematografov. Poseben hud je bil napad na neki veliki kinematograf na Times Squareu, kjer so demonstrantje dvorano razdejali in se nato v njej zabarikadirali. Policija jih je obkolila in šele po hudi borbi obvladala.

Dr. Hodža na poti v Bukarešto

Praga, 14. junija. AA. Češkoslovaški ministri predsednik dr. Milan Hodža je sredi odpotoval v Bukarešto.

Letalski promet v Parizu

Le Bourget, 14. junija. AA. Včeraj je bil na letališču izredno velik potniški promet. Prispelo odnoso odpeljalo se je 694 potnikov, kar pomeni vsekar rekordno število. Prejšnji francoski rekord v tem pogledu je znašal 645 potnikov. Toliko se jih je pripeljalo odnoso odpeljalo z le-

tališča maja preteklega leta. Včeraj je pristalo na letališču le Bourgetu tudi 42 potnikov, ki so se tja pripeljali z lastnim letalom.

Atatürk poklonil vse svoje premoženje državi

Ankara, 14. junija. AA. Na veliki narodni skupščini je bilo predloženo pismo predsednika republike Atatürka, s katerim je bilo objavljeno, da poklanja vse svoje nepremičnine državi. Ta predsednikova izjava je izzvala burne ovacije.

DNEVNE VESTI

— Vojvoda Windsorski pride na Bled. 3. julija prišel vojvoda Windsorski na Bled, kjer bo prisotnost otvoritvi novega igrišča za golf. Poleg njega bo prisotnostvala otvoritvi več drugih visokih dostojanstvenikov.

— Zavarovanje za primer starosti, onemoglosti in smrti. 1. septembra stopi v veljavo zavarovanje za primer onemoglosti, starosti in smrti. SUZOR v Zagrebu je sklenil glede na novo zavarovanje spremeniti statuto. Na seji razmatrala je bila postavljena zahteva, da se izda čim prej uredba o pokojninskem zavarovanju nameščenim na vsa država. Ministrstvo socialne politike in narodnega zdravja bo naprosilo, naj rednim potom omogoči SUZOR in Okrožnim uradom tudi dopolnilno bolniško zavarovanje, za kar so dale pobudo delavske organizacije. Sklenjeno je bilo dati hipotekarno posojilo ministrstvu socialne politike in narodnega zdravja v znesku 2 milijona din za zgradbo higienskega zavoda v Nisu in hipotekarno posojilo ljubljanski mestni občini v znesku 2.000.000 din za zgradbo mrtvašnice. Ravnateljstvo je tudi sklenilo, da SUZOR in Okrožni uradi v bodoče ne bodo več sprejemali v službo omoženih žensk.

— Zbornovalci trafikantov v Beogradu. Včeraj je bil v Beogradu redni letni občni zbor zbornovalcev tobaknih izdelkov. Udeležilo se ga je mnogo trafikantov iz Beograda in vseh večjih krajev države. Uprava izražala v svojem poročilu zadovoljstvo, da je lani prenehala izdajanje dovoljenj za prodajo tobaka tudi onim, ki nimajo za to kvalifikacije niti potrebe. Prenehalo je tudi brezpravno odzemanje dovoljenj. Monopolna uprava je končno spoznala, da so organizirani trafikanti njeni pomočniki pri zatiranju tihotapstva tobaka. Doslej je organiziranih v naši državi 7900 trafikantov.

KINO
SLOGA
Velenapeti film
LJUDJE V ROVU
Gradnja tunela pod reko Hudson
Katastrofa in požar v podvodnem tunelu.
Kronanje v Londonu — Tehnikolor
film v naravnih barvah

Dodatek: Domači kulturni film: S kajakom po savskih brzicah in Cerkljanskem jezeru.

MATICA
Veliko zgodovinsko delo iz življenja galantnega kralja, osvajača in ljubljene žena...

AVGUST MOČNI
Michael Bohnen, Lil Dagover in drugi

UNION
DANES POSLEDNJI
Harry Baur in Robert Lynen
v velikem filmu po romanu Julesa Renarda

NEZAZELJENI SIN
Najnovejši žurnal: Poroka vojvode Windsorskega lita, itd.

Predstave danes ob 19.15 in 21.15 uri

— Lep uspeh mariborskih malih harmonikarjev v Zagrebu. Mali mariborski harmonikarji so nastopili pod vodstvom Vilka Susteršeka v soboto zvečer na zagrebškem velesojmu, včeraj popoldne pa v Balkanu kinu. Obhajati so dosegli zelo lep uspeh. Občinstvo jim je navdušeno ploskalo. Peli in igrali so večinoma slovenske narodne pesmi.

— Zahteve hrvatskih agronomov. V soboto so zborovali v Zagrebu agronomi svaške banovine. Ob koncu zborovanja je bila sprejeta resolucija, ki v njej hrvatski agronomi zahtevajo takojšnjo uredbo o podaljšanju poteka na vaskih osnovnih solah. Uredba o likvidaciji kmetijskih dolgov je po njihovem mnenju s svojim negativnim strani škodljiva kmetom nego jim je koristila. Zadušen je vsak kredit brez katerega si ne moremo misliti poljedelstva v večjem obsegu. V interesu države naj ministrstvo čimprej preuči to vprašanje in izpremeni uredbo o likvidaciji kmetijskih dolgov, tako da se bo lahko zopet pričelo normalno kmetijsko delo. Končno zahtevajo hrvatski agronomi reorganizacijo agronomске službe v naši državi.

Dve sobi z balkonom in s posebnim vhodom v prvem nadstropju, uporabni za pisarno, trgovino ali drugo uporabo se oddata takoj v novi stavbi hotela METROPOL.

— Zahteve našega delavstva. Včeraj je bila v Beogradu konferenca delegatov združenja delavskih sindikatov kraljevine Jugoslavije. Sprejetih je bilo več resolucij. Najvažnejša je resolucija, v kateri delavstvo zahteva naj se volijo samoupravna telesa v delavsko nameščenih ustanovah za zavarovanje in zaščito delavcev potom rednih volitev z neposrednim in tajnim glasovanjem. Ministrstvo socialne politike naj takoj razpiše volitve v samoupravna telesa, v urade za zavarovanje in Delavске zbornice. Zavarovanje za primer starosti in invalidnosti naj stopi v veljavo v roku kakor ga določa uredba. Najstrožje naj se kontrolira izpolnjevanje predpisov o delovnem času in minimalnih mezdah odnosno minimalnih mezdah in kolektivnih pogodbah. V ta namen naj se izdajo potrebna pooblastila prvostopnim pravnim oblastem. Končno zahteva delavstvo naj se ne delajo nobene težkoče sindikalnemu in kulturnemu organiziranju delavcev in nameščenim ter delovanju teh organizacij.

— Putnik priredi od 27. do 29. junija izlet s posebnim vlakom v Trst, Gorico, (Sv. Goro) in Benetke. Cena za vožnjo in polni list: za Trst 120 Din, za Gorico 135 Din, avtohus na Sv. Goro (Grgarekovo sedlo) 10 Din, za Benetke 185 Din. Informacije v biljetarnicah Putnika.

— Dvodnevni izlet s posebnim vlakom na Oplenac od 27. do 28. t. m. priredi »Putnik«. Ljubljana. Informacije v biljetarnicah »Putnika«.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo vroče poletno vreme. Včeraj je nekoliko deževalo v Sarajevu. Najvišja temperatura je znašala v Sarajevu 36, v Splitu 33, v Beogradu 31, v Mariboru in Zagrebu 30, v Skopju 29, v Ljubljani 28,4. Dahi je kazal barometer v Ljubljani 764,1, temperatura je znašala 19.

— Pred dunajskim sodiščem obojeni Ju. gosloveni. V petek se je pričela pred dunajskim sodiščem obravnava proti Borisu Kidriču, Ivanu Marju, Dragotinu Marišcu, Srdjenu Priču in Karlu Hudomalju ter tovaršarjem zaradi političnega delovanja. Obtoženi so bili, da so vzdrževali kurirsko službo s tajnimi organizacijami v Jugoslaviji. Trije dunajski komunisti so jim pa dajali hrano in stanovanje in tudi oni so prišli pred sodišče. Obojeni so bili Karol Hudomala in Boris Kidrič na pet mesecev ječe, Dunajčanka Ema Locker pa na 6 tednov. Kazen so pa že odseleli v preiskovalnem zaporu. Ostalih pet obtožencev je sodišče opustilo ker je njihov prestopnik že zastarel.

Reizstava splitskih preprog VELESEJEM PAVILJON F.

Nesreče, pretepi in neizgode. Ko se je davi peljal krojaški vajenec Jernej Kregar s kolesom v službo z Zaloške ceste 153, kjer stanuje, se je na vozilu zaletel vanj drug kolesar. Kregar je odletel s kolesa in padel tako nesrečno, da si je zlomil obe roki. Zletni čineček delavca Franc Pirca, stanujoč v Zg. Šiški 18, je dom prebrl na se lonce kropa in se opekel po vsem životu. 10letni Alojzij Starin, čineček delavca, se je včeraj opekel v Pokopalski ulici na škropilni voz, ki ga je pa odbil, da je padel in se poškodoval po nogah. V bolnišnici so eno prišlo izletni čineček poselnika svinčnika Nika Zurbija iz Šmarce pri Kamniku. Otroka je odbil kamniški večni vlak in je dobil hude poškodbe na glavi. Progovni delavci France Lavrič iz Drage pri Šiški se je včeraj izprehajal z dekletom v bližini gradbene Boštani. Na poti je srečal nek K., ki se je jel prepirati, nakar je kratkoma položil samokres in ustrelil fanta v levo stran prsi. Ne zaveščenega Lavriča so prenesli v bližnjo hišo, potem so ga pa hitro prepeljali v ljubljansko bolnico. Napadalec, ki je bil očitno rvinjen, so aretirali orožniki. Žrtve napada je postal eno izmed pekovski pomočnik Leopold Šenčar, ki mu je v Pokopalski ulici nekdo porinil nož v srce.

Regijska Matina

Iz Ljubljane

— Lepa nedelja. Kljub lepemu vremenu je večina meščanov ostala doma, pač predvsem zaradi velesojma. Promet na velesojmu je bil včeraj še živahnejši kakor prvo nedeljo. Obiskovalcev včeraj ni motila popoldanska nevihta kakor skoraj vse prejšnje dni. Mnogo meščanov je pa ostalo včeraj tudi v Ljubljani zaradi javne s. kolske telovadbe na Taboru. Z lepo nedeljo so pa bili zadovoljni izletniki in kopalki. V kopalskih je bilo že tako živahno kakor sredi kopalne sezone.

— Iz Zaključek fotografске razstave. Včeraj so se spet zaprla vrata Jakopičevega paviljona, kjer so člani ljubljanskega Fotokluba priredili tretjo razstavo svojih del. Čeprav je bila razstava umetniško na višku in ni prav nič zaostajala za prejšnjima mednarodnima, vendar zanimanje za njo ni bilo tako veliko kakor so prič. ditelji želeli. Ze je kazalo, da bo deficit neizogiben, a včerajšnji dan je vse popravil, kajti razstava je bila prav zadnji dan deležna lepega obiska. Posetilo jo je okoli 100 gledalcev, ki so omogočili kritje stroškov.

— Iz Italijanski in češkoslovaški izletniki v Ljubljani. V soboto popoldne so se s tremi avtobusi pripeljali italijanski izletniki iz Trsta v Ljubljano, popoldne so pa pripeli še trije avtobusi. Izletniki, med katerimi je bilo tudi mnogo Slovencev, so ostali tudi včeraj v Ljubljani, kjer so si ogledali velesojem in mesto. Del izletnikov se je vrnil ponoči, drugi del je pa ostal še v Ljubljani. Včeraj in danes je vozilo skozi Ljubljano tudi več češkoslovaških avtobusov, s katerimi so se bratski gostje peljali na Jadran. Dva avtobusa s Čehi sta se ustavila tudi v Ljubljani.

— Iz Službo uslugo so storili izprehajalcem na Rožniku s tem, da so sicer zelo zane. marjeno pot od gostilne vrh Rožnika do hiše na Drenikovem griču izravnali in nasuli; tako da je nastala skoraj ravna cesta. Na debelo so pa nasuli po nji a prejšjo in kamenjem pomešanega gramozja, po katerem so zarezali vozovi globoke kolensice in tako zdaj hoja po tej poti sploh ni mogla ali pa se udira človeku do gležnjev. Izprehajalec se nove poti raje izogiba in hodijo po stezjah ob nji ali pa si izberejo nove stezice tam, kjer jih še ni. Prav je, da je bila pot na Rožniku končno popravljena, samo treba jo bo še utrditi in posuti z drobnim peskom, da bodo izprehajalci lahko hodili po nji. To naj se zgodi čimprej, ker je nova pot taka, kakor je zdaj sploh neuporabna.

— Iz Lep sokolski prapor. V izložbi Tiskovne zadruge v Knašjevi ulici je razstavljen krasen prapor Sokolskega društva iz Sevnice, ki ga bo članstvo poklonilo svojem naraščanju. Prapor je iz modre svile, v katero je vtkan srebrni Sokol, a k praporu je pripet tudi rdeč svilen in z zlatom vezan trak z napisom: 4. 7. 1937

— Članstvo svojem naraščanju. Razvitje prapora bo 4. julija v Sevnici, na kar že zdaj opozarjamo prijatelje sokolstva.

— Iz Aeroklub — modelarski tečaj. Dijaki, ki se zanimajo za letalstvo, zglejte se danes popoldne ob 18. na I. dr. realni gimnaziji v Vegovi ulici, kjer se bo vršil razgovor o modelarstvu tečaju. Modelarstvo za politične ni le prikladno, marveč je izredno koristno, ker lepo združuje ročno delo z duševnim: vzgaja navdušenje za letalstvo, navaja k natančnosti, bistri um, vzbuja domisljivo in ljubezen do dela. Izdelovanje modelov nudi mnogo razvedrila, vzpodbuja k plemeniti tekmi in iznajdljivosti ter daje osnovo za izradno in motorno letalstvo. Dijaki, ki želite združiti koristno s prijetnim, ne zamudite ugodne prilike!

— Iz Kresovanje na Gradu. Rdeči križ v Ljubljani bo priredil tudi letos svojo običajno kresno veselico na ljubljanskem Gradu v nedeljo 20. t. m. Začetek ob 3. uri popoldne s promenalnim koncertom vojaške godbe. Tudi godba postarjev bo igrala. Srečolov bo nudi 500 lepih in praktičnih dobrotkov. Zvečer bo plamenca kresna grmada. Na dveh lesenih plesnih bo rajala vesela mladina. Na veselici se bodo prodajale slastne jedstvine in točile izvrstne pijače. Vstopnina samo 2 din za osebo.

— Iz Drevi ob 20. uri bo v opernem gledališču dramska produkcija šole prof. s. eta. 12 gojencev drz. konservatorija bo nastopilo na tej produkciji. Izvajalci bodo

veseligr v 3 delajih KITA (Cof) od Kuneticke in pa 5. dejanje Cyrano de Bergerac od Rostanda. Režiral bo po navodilih predmetnega učitelja kons. Rudi Fre. Občinstvo vabimo, da poret to produkcijo. Cena mizane dramske (od 15 Din navzdol). Predprodaja v opernem gledališču.

— Sprejemi ispit v 1. razred mestne šolske realne gimnazije bo 21. t. m. ob 8. Prijava kolikavno s 10 din, je vložiti pri ravnateljstvu 18. in 19. t. m. ob 8. do 12. Prijava se priložiti šolski izkaz in rojstni list. Radi omejenega števila razredov bo sprejeli samo 90 učen. Prednost imajo gojenke internata »Mladice«. Letna šolnina 500 Din, plačljiva v dveh obrokih: ob vsu in v začetku drugega semestra. Zavod bo nudil brezplačno francosko konverzacio v krogih po 15 gojenk.

— Iz Modna revija je variete na velesojmu samo še danes. Občinstvo opozarjamo, da bosta danes ob 16. in 20.30 na velesojmu zadnji dve predstavi modne revije in varieteja po znatno znižanih cenah.

— Iz Zatekel se pes (foxterter). Dobi se Vogelna ulica 5. pri A. Jakše.

— Iz Hitro najdeno, ukradeno kolo. Uradniku Zdravku Vrhuncu je bilo v torek ukraden kolo in sicer iz veže v Gajevi ulici 9. Kot tatu so prijeli že naslednji dan nekega H. H., ki pa je tatvino zanikal, daaj so nekateri prijavi, da se je vozil po mestu z ukradenim kolesom. Na policiji mu tega niso mogli dokazati, pač pa se je našlo ukradeno kolo in sicer ob Savi pri Tomačevem kamor ga je zavlekel prvi tat.

Iz Maribora

— Tragijna smrt 2letnega dekca. V Jareninekem dolu pri Jarenini se je pripetila v četrtek popoldne grozna nesreča, katere žrtve je postal komaj 2letni otroček mlinarja Kipa. Med tem ko so bili starši zaposleni na polju so ostali doma 4 otroci pod nadzorom 15letnega sina Tomaža. Tomaž se je pripravil za neki izpit ter pri tem prežrl, da je njegov mali bratec Cvetko smuknil v mlino. V svoji nevednosti je deček prišel do mlinskega lijaka ter padel vanj tako nesrečno, da mu je vrteče mlinsko kamenje zdrobilo noge in roke. Dobil je tudi poškodbe na glavi. Oče je našel sinčka mrtvega med mlinskimi kamni.

— Dva požara. V Gaberniku pri Pragerskem je uničil ogenj gospodarsko posojlo posestnika Henrika Špeca in znaša škoda 40.000 Din. — V Molanju pri Makolah pa je požar vpepelil stanovanjsko hišo posestnika Antona Koljara. Ogenj je zanelja strela.

— Nezgoda. Na križišču Kralja Petra trga in Ruške ceste je prišel pod avlobus delavec mestne občine Franc Potočnik. Kolesje mu je stilo nogo nad kolonom. Poklicani reševalci so poneorecenca prepeljali v splošno bolnico.

— Eksekutorja je zaprl. Pred malim kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča se je v soboto moral zagovarjati 34letni mesarski mojster Rudolf Radi iz Orožnovce ulice, ki je bil obtožen, da je dne 6. aprila ovrnil v službenem poslu finančnega nadzornika Franca Kozjaka in magistratnega uradnika Rudolfa Glabuhnika tako, da je oba zaprl v mesnico ko sta hotela izvršiti ruhež. Obtožen je bil na 8 mesece strogega zapor.

Griža z nerodnimi posledicami

Ljubljana, 14. junija

Včeraj je prišla v Ljubljano na velesojem tudi večja družba iz Vuzenice na Stajerskem, ki je imela s seboj 12-letnega dekca. Fantek se nikoli ni bil v Ljubljani in z zanimanjem si je ogledoval pestro vrvenje in življenje po mestu ter na velesojmu. Bil je tako zatopljen v ogledovanje mesta, da je nenadoma izgubil družbo in ostal sam sredi vrveža. Taval je po mestu iz ulice v ulico, da bi našel svojce, pa je bil ves njegov trud zaman.

Toda nesreča nikoli ne pride sama. Deček je imel hudo grižo in narava se je jela spet oglašati. Sredi mesta je bil in ni vedel ne kod, ne kam. Obupan je tekal po ulicah in od bolečin kremžil obraz, dokler ga ni zviljo... Potem je bežal v bližnji park, sikel hlače in spodnje hlače, oboje odložil ter se ves izmučen zleknil v travo, kjer je zaspal.

Proti večeru je stražnik sredi mesta ustavil uboga dekca v sami srajčki: — He, od kod pa ti? ga je pobral stražnik. — Iz Vu-vuzenice — je bruhnilo iz malega. Ves obupan je stražniku solznih oči povedal svojo nesrečo. Stražnik ga je odpeljal na policijo, kjer so ga pridržali čez noč, ker so se bili njegovi rojaki že odpeljali domov. Zdal policija čaka na nove hlače iz Vuzenice, a dokler ne pridejo, bo fantek gost policijskih zaporov.

O, ti nesrečna griža!

GLAVNA SKRB

Mati mladima poročencema, odhajajočima na ženitovanjsko potovanje: Vrnita se torej zdrava in srečna, zlasti pa glejta, da se vrneta oba in ne samo eden.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekliti, izjave beseda Din 1, davek posebej

Za pisemne odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO
Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

NAJBOLJŠI TREBOVLJSKI

premog
bres prahu, GOKS, SUHA DEVA.

L. POGACNIK
Bohoritova 5 — Telefon 20-59

NEPREKOSLJIV V CENI
in kvaliteti Vam nudi novosti vseh vrst oblačil.

PRESKER
Sv. Petra cesta št. 14.

MARTA EGGERTH
V VELIKEM GLASBENEM FILMU
čarobni zvoki
REZLIJA: Geza v. Bolvary // GLASBA: Franc Grothe // BALET: Jens Keith.
Premiera v torek v kinu UNIONU

Sladkorna afera razčiščena

Teibl je osleparil pet trgovcev za 120.000 din — Slepar ima na vesti še druge grehe

Ljubljana, 14. junija. Pred dnevi smo pisali o drznem pustolovcu Josipu Teiblu, junaku tako zvane »sladkorne afere«, v kateri je bilo prizadeh mnogo trgovcev z dežele, kakor tudi iz Ljubljane, ker so mu sproti nasadili. Podrobnosti afere prihajajo na dan sele zdaj, ko so bili aretirani poleg njega tudi vsi njegovi pomagači in posredovalci. Josip Teibl star 37 let in doma iz Zablja v dunavski banovini, je že star grešnik, ki je odsedel poleg manjših kazni tudi 6 let robije. Po prestani kazni se je pred leti naselil v Beogradu, kjer je bil sluga pri nekem podjetniku. Tam se je seznanil s Slovenko Vincencijo, doma iz Trbovelj, ki je služila za kuharico pri istem gospodarju. Kasneje je postal Teibl inkasant, a je kmalu zapustil službo, nakar sta si uredila v Vincencijo skupno gospodinjstvo. Razumela sta se izborni, kati oba sta imela izrazito pustolovsko žilico.

Lani jeseni sta se preselila iz Beograda v Slovenijo, kjer je

TEIBL POSTAL POSREDOVALEC ZA NABAVO SLADKORJA BREZ TROŠARINE.

Precej časa sta se Teibl in njegova družica petala samo z malimi sleparijami, končno je pa sklenil širokopoteznejše izrabiti svoje talente. V zavesti, da ga bo Vincencija povsod podpirala, je začel igrati vlogo dobrega in zaupnega prijatelja direktorja državne tovarne sladkorja v Belju, a njegova priležnica direktorjevo soprogo, hkrati pa še neakcinjo aktivnega ministra. Tako sta se oglašala pri trgovcih, češ, da lahko nabavita 3 vagone sladkorja iz tovarne v Belju brez trošarine; to seveda s pomočjo strica-ministra in direktorja. Hkrati sta poskalela za nadaljnje vagone agente, ki so bili pripravljeni proti proviziji din 10.000 pri vagonu poiskati še druge kupce. Kupčija je šla seveda dobro. Kupcev za trošarine prost sladkor je bilo dovolj v Ljubljani. V Kranju in v raznih krajih na Dolenjskem. Kmalu po sklenitvi kupčije se je Teibl zgabil pri nekaterih trgovcih in jim pokazal tovarne liste, češ, da vagoni s sladkorjem so že pripravljeni, vendar pa potrebuje direktor tovarne akontacijo za naročeno blago. Pokazal je tudi direktorjevo pismo, opremljeno z vsemi potrebnimi žigi. Zato ni skoraj nihče povdnil, da bi utegnilo iti za sleparijo. Trgovci so Teiblu res izročili zahtevane zneske, čez nekaj dni pa jim je pisal, naj še malo potrpe, češ, da je stvar izvovala finančna uprava, ki dela ovire. Navadno so se res že naslednjega dne zglašili pri prizadetih trgovcih organi finančne kontrole in preiskali zalogo, kar je trgovce prestrašilo, da so malčali. Teibl je trgovce ovajal sam seveda anonimno. Tako je osleparil pet trgovcev za 120.000 din.

TEIBL KOT TRGOVEC S KOKAINOM

Posli s sladkorjem pa so pustolovcu še premalo donasili, zato se je odločil še za slepasko kupčijo s kokainom. Kmalu je navezal stike s tih. in prodajalci kokaina, nakar se je odpeljal v Nemčijo, a čez nekaj dni se je vrnil v Ljubljano. Obvestil je interese, da ima kokain spravljen na kolodvoru v Kranju, kamor je pozval prekupčevalce. Pri taki dobavi se je kokain podražil od kranjskega kolodvora do mesta čez Savo za celih 13.000 din pri kg. Za tako podražitev so poskrbeli prekupčevalci, ki pa so pomeže vsi razočarani ugovorili, da niti ne gre za pravi kokain, marveč za mešanico salicila. Teibl je prodajal tudi moko in mast seveda pod ceno a blaga kupci niso nikoli videli.

PUSTOLOVEC KOT POSREDOVALEC SLUŽB

V družbi se je Teibl rad hvalil tudi z visokimi zvezami, ki da jih ima v Beogradu, kar ga je napotilo še na posel posredovalca dobrih služb. Nedavno se je zgabil pri njem čevljarski pomočnik Nace 8. ki mu je obljubil Teibl razgovor v nekem lokalu blizu kolodvora. Ob določenem času pa ni prišel tja sam, marveč je bila z njim Vincencija, ki je igrala vlogo dvorne dame. Po kratkem razgovoru je dobil Ignac obljubljeno službo skladiščnika na dvoru, to pa seve proti 10.000 din kavcije. K sreči pa je bil 8. tako previden, da denarja ni izročil Teiblu takoj, marveč ga je depo-

niral pri poštni hranilnici, kar je Teibla tako razjezilo, da mu je čez nekaj dni pisal, da je njegova prošnja glede službe odbita.

Po raznih krajih Dolenjske je hodil Teibl kot velik dobrotnik in iskal skladišča za moko, ki da bodo poklonjena revnemu prebivalstvu z najvišjega mesta. Občinski predstojniki pa so pustolovca, ki je seve spet zasledoval svoje temne cilje, hitro spoznali in tako so se mu nove sleparije izjavile.

TEIBL, ZENITBENI SLEPAR

Kmalu potem, ko je prišel Teibl s sleparijami po Sloveniji, je prišel tudi v neki večji kraj na Gorenjskem, kjer je našel žrtve v osebi naivne učiteljice. Navtežil ji je, da je višji uradnik, da na namerava stopiti v pokol, ker se mu obetajo dobre kupčije. Prišel je učiteljici dvoriti in se ji končno ponudil za ženina. Mož sleer ni imel uspeha, vendar je učiteljica verjela v njegove kupčije in mu potem sorodnikov priobavila okrog 20.000 Din. Ko se je osleparjenec vendarle posrečilo razkrinkati nevarnega pustolovca, je pobegnil najprej v Nemčijo, odkoder je pa pridno pisal svoji Vincenciji. Ta je pobegnila s Sloije, kjer sta nazadnje stanovala, najprej v Zagrebu, nato pa v Maribor, kjer so je policija slednj prišla in zaplenila tudi vse pripomočke, ki jih je rabil Teibl pri svojih sleparijah. Iz Nemčije se je Teibl vrnil nazaj v Slovenijo šele pred dnevi in bil slednjič aretiran v Soriji na Gorenjskem, kjer so ga prijeli orožniki iz Zelenikov. Privleli so ga v Ljubljano, kjer je bil izročen sodišču. Z njim vred so bile aretirane še 4 osebe, ki so imele pri njegovih kupčijah posredovalno vlogo in so bile tudi te izročene sodišču.

Ljubljanska opera zopet doma

Ljubljana, 14. junija. Po triumfalni poti v Trst in na Reko, po krasnih edinstvenih uspehih, ki o jih doslej ljubljanski pevec med rojaki onkraj meja, se je včeraj popoldne ob 1. vrnila vsa družina domov v Ljubljano. Pred odhodom z Reke je prejel direktor Polji brzoz javni pozdrav italijanskega prosvetnega ministra, ki čestita uspehom ljubljanske opere v Trstu in na Reki. — Brzojavka je vzbudila med pevsko družino prijetno razpoloženje. Na Reki je dohitel opekar še pozdravn brzojav upravnika O. Zupančiča.

Pot v posebnih italijanskih vagonih, ki so nam jih dali na razpolago na Reki, je bila preko Sentpetra prav edinstvena. Razpoloženje sijajno, kakoli tudi ne, štirje večeri petla, štirje močnejši uspehi, to je prerašna zvest, ki se je izražala v pečju in veselju vse pot do Ljubljane.

O obeh večerih na Reki in drobnej potovanja domov z vsemi vmesnimi dogodki pa jutri v zadnjem članku.

Službe božje za zakonce

V Angliji je prišel nek župnik do prepričanja, da ni dovolj, če blagoslovi zakonso zvezo, temveč mora tudi po poroki skrbeti da žive zakonci po predpisih cerkve. Zato prireja vsak teden službe božje namenjene samo zakoncem. Zakonci pridejo v cerkev, kjer prepevajo pobožne pesmi in proslavljajo zakonski stan, zakonso ljubezen, zvestobo, požrtvovalnost in vse druge vrline, da so vsi ponosni in srečni, da morejo živeti v zakonskem stanu. Potem stopi župnik na prižnico in jim začne pridigovati o raznih težavah in ovirah v zakonskem življenju, obenem jih pa uči, kako naj jih premagajo in odstranijo.

Najzanimivejši je pa konec, ko odhajajo zakonci iz cerkve. Pri vratih je nabiralnik, kamor mečejo listke, na katerih opišejo svoje zakonske križe in težave. Ti listki služijo župniku za podlago nove pridige. Župnik doma skrbno prouči življenje zakoncev svoje župnije in prihodnjo nedeljo jim daje s prižnice navodila, kako naj svoje težave prebrodijo. Te službe božje so zelo priljublene.

Trgovina »VOLNA«

se je preselila iz NEBOTIČNIKA v KRESIJO nasproti trgovine Mildane in nudi po solidnih cenah krasno damsko perilo, nogavice, žepne robce itd. v vseh barvah. in kvaliteta. Pridite vsi. Se priporoča **»VOLNA«** Paradis Karl

Pristni citronov sok v prahu
LIMONINA Dr. De Franco, Catania (Sicilija)
nadomešča citrone v vseh uporabah // Potrebna vsakemu gospodinjstvu, v planinah in na morju // Naprodaj v vseh trgovinah. — Glavno zastopstvo: **»EXPORT-IMPORT«** A. Adamič, Ljubljana. Gospodarska 8 Telefon 32-96

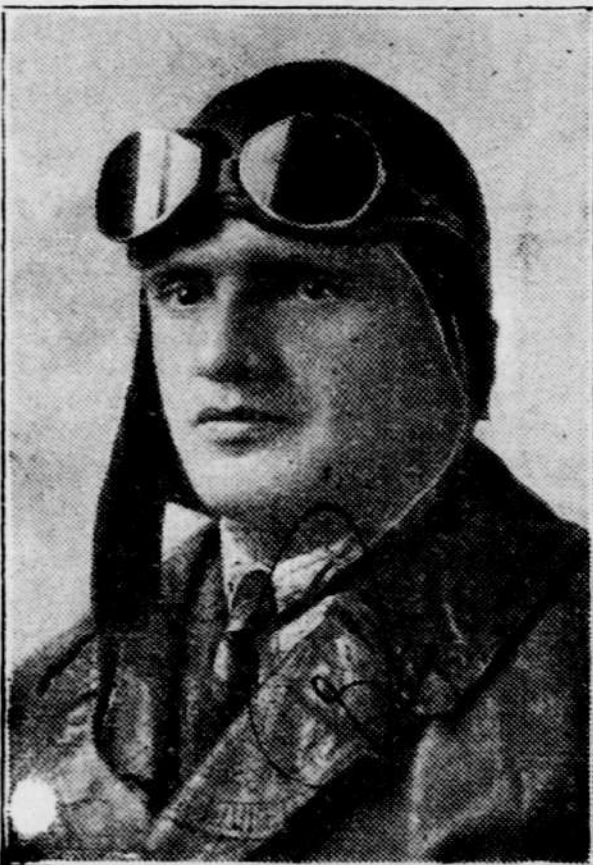
Makulturni papir
proda
uprava »Slovenskega Naroda«
Ljubljana, Knašjeva ulica št. 5

Novo življenje na našem letališču

Jutri bo zopet odprt redni zračni promet na progi
Ljubljana — Sušak — Zagreb

Ljubljana, 14. junija. Ljubljansko letališče je živahno že od prvih pomladnih dni, ki so bili ugodni za motorno in brezmotorno letenje, vendar pa potniškega zračnega prometa še ni bilo. Čeprav letajo skoraj na vseh drugih zračnih progah v naši državi že od 1. maja. Nad mestom smo videli sportna in vojaška letala, na katerih so se vežbali naši redki zračni sportniki in naši rezervni vojaški piloti. Imeli smo že tudi velik letalski dan, ki je množici ljubljancev priskrbel letenja nad našim mestom. Gotovo si je naše civilno letalstvo s temi prireditvami pridobilo dosti prijateljev, ki so dotlej še s strahom premišljevali o nevarnostih poletov, upamo pa, da so ti novi prijatelji našega civilnega letalstva pristopili tudi k našemu agilnemu Aeroklubu in tako tudi na videz način pokazali razumevanje pomena in važnosti letalstva. Naš Aeroklub, ki deluje tiho in skromno, brez velikih parad in reklame, kakor se tudi spodobi, bi med našo javnostjo zaslužil največjo pozornost in uvaževanje, kar bi mu bilo pač najlepše priznanje za njegovo naporno in nesebično delo.

Šef letalskega centra v Ljubljani
dr. Stane Rape

Za propagando našega civilnega letalstva so prav v letošnjem letu v veliki meri poskrbeli tudi naši drzni brezmotorni letalci — jadralci, ki so postavili že nekaj novih rekordov in prirejali v zraku sportne love in druge spretnostne igre. Prav posebno so iznenadili ljubljance s svojimi poleti oz.

Uradno lajanje

Da bi prebivalci Stockholma ponoči ne motilo lajanje domačih psov, se je odločila uprava za zelo originalen ukrep. Francoski listi so po ovinku preko Berlina poročali, da je najela stockholmska mestna uprava moža, ki zna tako imenitno posnemati pasje lajanje, da človek ne ve, ali sliši psa ali njega. Čim ležejo prebivalci Stockholma k počitku in nastane tiha noč, nastopi ta mož svojo službo. Hodi po stockholmskih ulicah in na vse pretege laja. Čim se mu pa odzove pes, stopi takoj v tiščino hišo in povpraša, čigav pes je zalajal. In gospodar je takoj kaznovan, ker je motil njegov pes nočni mir.

Ker pa laja službenec mestne občine zelo glasno, so se je meščani pritoževali, češ, da tudi zdaj nimajo ponoči miru. Na magistratu pa so njihove pritožbe zavrnil.

Andre Armandy:

Princesa Symianova

— Obedoval... Ah, tako... obedoval. Nikjer nisem obedoval.

Nežno ga je pokarala.

— Torej sploh nisi obedoval?... No, ti si pa res neumen.

Obrnil je k nji svoj bolesten obraz.

— Neumen, ah, da... bil sem neumen.

— K sreči to priznavaš!! — je pripomnila s posebnim glasom, kakor da je to izraz pomilovanja.

Povesel je glavo in ji pogledal globoko v oči.

— Saj me dobro razumeš, — je pripomnil.

Ozlovoljena je obmolnila, da ni razumel njene namigavanja. Menda zato, ker se ni čutila proste očitkov, bi bila rada videla, da bi se ji bil opravičil, da bi začel prepričati. Videla je pa, da ji ne kljubuje in prepričati, ki ga je hotela izzvati, je utihnil še predno se je bil začel. Med večerjo sta molčala.

Po večerji je Robert vstal in se poslovil. Ni se mogla premagati, da bi ne vprašala:

— Ze?

roma jadranci v najbolji — vesaj za nas — neugodnem in viharjem vremenu, ko drugi ljudje beže z ulic, naši jadralci pa se dvigajo v zračne višave in se, spretno izrabljajoč vsak udarec vetra dvigajo čedalje višje, da se naposled po večurnem jadranju spel srečno spuste na letališče, čeprav so njihova letala navadne konstrukcije, iz lesa, opremljena samo s krmili. Cilj tega lepega sporta ni samo sporten. Mnogo važnejši je za nas njegov moralen uspeh, saj s svojimi poleti vzbujajo vedno večje zanimanje za naše letalstvo in, kar je naposled še važnejše, vplivajo na preproste ljudi, da postanejo ljubitelji letalstva. Prepričevalno tako, da postaja nezaupanje do našega letalstva med nami čedalje manjše. In to je najvažnejše. V ljudeh je treba vzbuditi zaupanje do našega neba in do naših letalcev, ki ga v polni meri tudi zaslužijo. Dokaz vidimo v tem, da se na našem letališču nikoli ne dogajajo nesreče. Izvzeti sta dve nesreči potniških letal, ki pa sta bili uniženi po naključju in po sili prirodnih moči, ki se jim človek ne bi mogel izogniti. Letalstvo je danes že na tako visoki stopnji, da ni število nesreč pri poletih nič večje od števila nesreč na železnih ali avtobusnih progah.

Jutri bo na ljubljanskem letališču še posebeno živahno. Ob 9.45 prileti prvo letošnje letalo na redni zračni progi Beograd—Borovo—Zagreb—Ljubljana in bo tako na našem letališču odprlo letošnji redni zračni potniški promet. Pol ure pozneje se bo letalo s prvimi letošnjimi potniki že vrnilo proti Sušaku in dalje proti Beogradu. Za polet od Ljubljane do Sušaka bodo letala rabila pčile pol ure, dočim veže najhitrejša avtobusna zveza Ljubljana s Sušakom v šestih urah. Železnika pa potrebuje še nekaj ur več. Letala bodo letala vsak dan razen nedelj. Zračni promet med Ljubljano in Sušakom bomo imeli letos do 11. septembra. Poleg Aeroputeve zveze s morjem bomo tudi letos imeli še drugo zvezo, na kateri bodo letala letala Austrofluga, ki bodo prihajala v Ljubljano vsak torek, četrtek in soboto od 1. julija do 30. avgusta in ki bodo v najkrajšem času povezala Dunaj, Graz in Celovec preko Ljubljane z našim morjem. Avstrijska letala bodo za polet od Ljubljane do Sušaka potrebovala samo 25 minut in prav toliko tudi za polet od Ljubljane do Celovca. Avstrijsko letalo bo prihajalo v Ljubljano ob 11.55 in ob 12.10 nadaljevalo pot proti Sušaku, od koder se bo vrnilo ob 14.20 s prihodom v Ljubljano ob 14.45. K oboema letalom bo vozil potnike poseben avtobus, ki bo odhajal izpred nebotičnika pol ure pred odhodom letala in ki bo po prihodu vsakega letala pripeljal potnike v mesto do nebotičnika.

Cene so tudi letos ostale neizpremenjene in bo veljal polet od Ljubljane do Sušaka 200 Din, povratna karta pa stane 360 Din. Ker je na naši zračni progi proti Sušaku vedno dovolj potnikov, bo seveda treba se deže vedno v naprej rezervirati in sicer v biljetarnicah Putnika ali pa neposredno pri Aeroputu.

češ, da to ni kršitev nočnega miru, temveč uradno delo, torej uradno lajanje. Nočni mir motijo samo psi s svojim lajanjem. Uradno je torej v Stockholmu za nočni mir dobro preskrbljeno.

Čudno srečanje dveh bratov

V Colingwoodu v Angliji sta trčila oni dan skupaj dva avtomobila. K sreči sta oba avtomobilista odletela na cesto, ne da bi se hudo poškodovala. Nesreča ni bila tako huda, kakor je kazalo na prvi pogled. Vendar sta pa skočila avtomobilista skupaj v silni jezi in se začela srdito zmerjati. Dolžila sta drug drugega, da je kriv nesrečo. Prvi je kričal na drugega, da ga bo ovadil, drugi je pa grozil prvemu tudi z ovadbo,

— Oprosti, saj sem ti povedal, da sem zelo utrujen.

Videla je, kako je prispel do vrat, ne da bi našel potrebno besedo. Njegova neobčakljiva trdovratnost jo je spravila v zadrego. Nežno je zaklicala za njim:

— Robert!

Ustavil se je, nastonjen na vrata. Poskusila je zadržati ga.

— Ouj... Razumeti moraš, da po vsem tem, kar se je zgodilo med nama davi, ne morem več ostati pod tvojo streho, ne da bi...

Mirno jo je prekinil.

— Prav dobro te razumem. Če hočeš, lahko odidem.

Ta pasivnost jo je zbegala. Čutila se je užaljeno v svojem dostojanstvu.

— Oprosti, pozabljaj, da si doma. Če naj kdo odide, sem to jaz.

— Ti ali jaz, to ni važno. Storim, kakor boš hotela.

Poskusila je pregovoriti ga.

— Z drugimi besedami rečeno, ti me izganjaš.

Mirno je skomignil z rameni.

— Čemu nepotrebne besede?

Zdelo se je, da ga nobena stvar ne more več spraviti iz ravnotežja. Porazena je poskusila seči po skrajnem sredstvu.

— Pravico imam do pojasnila. Ali mi ga hočeš dati?

čel, da je on zakrivil nesrečo. Končno sta se predstavila drug drugemu z vizitkami in sledilo je nepričakovano, toda radostno presenečenje.

Izkazalo se je namreč, da se pišeta oba. Marlow in da sta brata. Čim sta se spoznala, sta se objela in poljubila. Čudno naključje je hotelo, da sta se srečala tako dva brata, ki se celih 37 let nista videla. Prvi, Claude Marlow, je zapustil očetovo hišo, ko mu je bilo 15 let in mlajši brat John ga je poznal samo po pripovedovanju. Seveda se ne bosta tožila, saj sta celo vesela, da sta trčila v avtomobilih skupaj, ker bi se sicer ne bila srečala.

Za pse je pasja smrt

Rusko dalavstvo je zahtevalo smrtno obsodbo vohunov
v rdeči armadi

Kmalu po aretaciji bivšega šefa GPU — državne politične uprave — ljudskega komisarja notranjih zadev Jagode so se pokazali prvi znaki velikega čiščenja, ki ni zajelo samo organov notranjega komisarjstva, temveč se je raztegnilo tudi na rdečo armado. 11. maja so nastale velike izpremembe na najvišjih mestih v sovjetski vojski. Glavna izprememba je bila odstranitev maršala Mihaela Tuhačevskega, namestnika ljudskega komisarja narodne obrambe. Poslali so ga kot poveljnika vojske v Povolžje. Tudi druge izpremembe so pričale, da bo čiščenje v armadi temeljito. Kmalu je izšla naredba o organizaciji posebnih vojaških svetovetov po okrajih. Gamarniku, ki je bil vodja politične vzgoje v rdeči armadi, so kakor Tuhačevskemu očitali, da ni dovolj pazil, da bi se uveljavljali v armadi vpliv komunistične stranke. Poznejša poročila so govorila o samomoru Gamarnika, pozneje pa o aretaciji Tuhačevskega in drugih visokih častnikov. Šele v četrtek je brzojavka sovjetskega tiskovnega urada potrdila vest, da so bili res aretirani visoki državni dostojanstveniki in da jih je prišlo osem pred sodišče.

Vrhovni poveljnik sovjetskega letalstva
Alksnis, član sodišča, ki je obsodilo Tuhačevskega in njegove tovaršice na smrt.

Mihael Nikolajevič Tuhačevski, prvi na listi obtožencev zaradi kršitve vojaške dolžnosti in prisega ter zločina veleizdaje, je bil rojen leta 1893 v penzenski guberniji kot sin stare ruske plemiške rodbine. Oče ga je poslal v moskovsko kadetnico in šel kot mlad častnik v semenovskem polku carske garde je opozoril predstojnike nase s svojimi vrlinami in inteligenco. Med vojno se je večkrat odlikoval na bojišču, ni pa bil odlikovan, ker je že takrat kazal hud odpor napram carskemu režimu. Med Muckenseno vojskoval v Karpatih je bil ujet. Opetovano je poskušal pobegniti, toda šele leta 1917 se mu je posrečilo zbežati nazaj v Rusijo.

Takoj se je prijavil v rdečo armado in že leta 1918 je bil njen inspektor. Boril se je proti Koščaku in Denikinu. Tudi med vojno s Poljsko je igral važno vlogo. Pozneje je postal sodnik vrhovnega poveljnika rdeče armade Vorosilova. Leta 1924 je bil imenovan za namestnika načelnika generalnega štaba, pozneje za načelnika generalnega štaba, leta 1931 pa za namestnika ljudskega komisarja narodne obrambe. Leta 1935 je postal maršal. Lani je vodil važna vojaška posvetovanja v Parizu v zvezi z rusko-francosko pogodbo o medsebojni pomoči. Tuhačevski je bil član komunistične stranke od leta 1918.

Drugi obtoženec Jakir je bil poveljnik kijevske garnizije. Ob zadnjih izpremembah je postal poveljnik petrograjskega vojnega

DVOBOJ
Dva pariška zdravnik sta imela dvoboj in streljala sta se. — Bila je vražja zadeva, — je pripovedoval o tem nekdo Tristanu Bernardu. Na vsak način sta hotela drug drugega ubiti.

— Preklicani zdravniki! — je vzkliknil Tristan, — kaj jim ni ne zadostujemo?

RAZUMLJIVO

— Šišala sem, da te je France včeraj poljubil. Meni si pa zatrjevala, da bi se ne dala od nikogar na zemlji poljubiti.

— Saj me ni poljubil na zemlji, temveč v žolnu.

okruza. Tudi Jakir se je odlikoval med državljansko vojno kot poveljnik treh po Denikinovi armadi obkoljenih divizij. Jakiru, s katerim je takrat deloval kot političen komisar Gamarnik, se je posrečilo predreti obroč in tako je pripomogel k porazu Denikinove armade. To je bil začetek nagle vojaške kariere Jakira in Gamarnika.

Vorosilov, tudi član sodišča

Tudi drugi obtoženci odnosno obsojenci so igrali v rdeči armadi važno vlogo. Ubojevič je bil zadnje čase poveljnik rdeče vojske v Belu Rusiji. Kork poveljnik moskovske divizije in načelnik moskovske vojaške akademije, Eldeman načelnik organizacije za civilno protiletalsko in protike-mično obrambo, prej pa tudi aktiven general rdeče armade, General Putna, ki se je njegovo ime pojavilo že v prvih procesih proti pristajšem Trockega, je bil intimen prijatelj Tuhačevskega in pred leti vojaški ataše pri sovjetskem poslanstvu v Londonu. Tudi Feldman in Primakov sta bila visoka dostojanstvenika rdeče armade.

Maršal Tuhačevski

Smrtna obsodba, izvršena v petek nad osemimi dostojanstveniki rdeče armade, je dopolnila vrsto političnih eksekucij, ki so se pričele v decembru 1934 po umoru leningrajskega tajnika komunistične stranke. 28. decembra 1934 je izreklo vrhovno vojaško sodišče v Leningradu smrtno obsodbo nad Kirovim morilecem Nikolajevim in 13 njegovimi pajdaši. Takrat se je izkazalo, da je bila ta skupina v zvezi z veliko skupino Zinovjeva, čije leningrajske centrala je bila aretirana. Zaprl so Kotolnina,

Šackega, Rumjanceva, Mandelstama, Mjanikova, Levina in Sosniškega. 18. avgusta 1936 se je pričel v Moskvi nov proces proti pristajšem Trockega in Zinovjeva. Obtoženci so bili Zinovjev, Kamenjev, Jevdokimov, Smirnov, Bakajev, Mračkovski, Ter Vaganjan, Drejcer, Goldman, Reinhold, Pikel, Olberg, Berman-Jur'ja, Fritz, David, Kruglanski, M. Lurie in N. Lurie. Vseh 16 zarotnikov so obsodili na smrt in ustrelili.

Letos v januarju se je pričel v Moskvi nov proces proti skupini trockistov, obtoženih, da so organizirali po navodilih Trockega teroristično in sabotažno organizacijo, ki je pripravljala zlasti v tovarnah vojne industrije vohunstvo in sabotažo, vzdrževala stike z nemško in japonsko vojnomo službo ter snovala atentate na Stalina in druge vodilne sovjetske može, kakor skupina Nikolajeva. Pjatakova, Serebrenjakov, Muralov, Livšic, Drobniš, Bogoslavski, Knjazev, Ratajčak, Norkin, Šestov, Turok, Graše in Pušin so bili obsojeni na smrt in ustreljeni. Radek, Sokolnikov in Arnold so bili obsojeni vsak na 10 let težke ječe. Strojilov pa na osem let. Kmalu nato sta bila Rykov in Buharin obsojena vsak na osem let težke ječe.

Od maja letošnjega leta do procesa z osemimi sovjetskimi generali je bilo več velikih procesov, zlasti na Daljnem vzhodu. Na smrt je bilo obsojenih in ustreljenih 66 nasprotnikov Stalinskega režima. Nekateri sovjetski uradniki in funkcionarji komunistične stranke, osumljeni, da so vedeli za snovanje zarote ali pa da so celo sodelovali v nji, so se umaknili eksekuciji s samomorom. Izmed znanih osebnosti naj omenimo samo bivšega vodjo strokovnih organizacij in centrale komunistične stranke Tomskega ter šefa politične vzgoje v rdeči armadi generala Gamarnikova. Tako so se znatno razredčile vrste stare boljševiške garde. Na smrt obsojeni in ustreljeni Stalinovi nasprotniki so zavzemali visoka mesta v sovjetski vladi. V komunistični stranki, v strokovnih organizacijah in v rdeči armadi. Mnogi so bili Leninovi sodružniki. Iz stare boljševiške garde pa čakajo še mnogi v ječah na svojo usodo.

Po vsej Sovjetski Rusiji so bila v petek javna zborovanja, na katerih so po govornih sprejeli zborovalci resolucije proti tolpni vohunov in veleizdajalcev v rdeči armadi. Milijoni delavskega ljudstva so izrazili priznanje sodnikom ljudskega komisarjstva notranjih zadev pod vodstvom Ježova, ki so to gnezdo vojaškega vohunstva od-

General Putna

krili in izročili sodišču. Delavstvo je postavilo zahtev, da morajo biti vsi vohuni ustreljeni. Pozno ponoči so delavci po tovarnah zvedeli za izid obravnave pred posebnim sodiščem vrhovnega sodnega dvor. Takoj so bila sklicana ponovna zborovanja na katerih je delavstvo soglasno odobrilo smrtno obsodbo.

»Pravda« piše v uvodniku: Upravičen gnev se je polastil milijonov delovnega ljudstva, ko je zvedelo za zločinski početek tolpe vojaških vohunov. Ostro oko diktature delavskega razreda je odkrilo to zadnje gnezdo vojaškega vohunstva neke tuje države in železna roka diktature je to gnezdo razbila. V tem se kaže naraščajoča moč sovjetskega reda in budnost sovjetske vohunske službe. Ne samo, da smo z razbitjem tega vohunskega gnezda utrdili moč rdeče armade, temveč smo odkrili tudi načrt neke tuje države in njeno prizadevanje napasti Sovjetsko Rusijo. Delavstvo Sovjetske Rusije je podeseterilo svojo budnost. Osem vojaških vohunov je bilo ustreljenih v imenu mnogomilijonskega naroda. Za pse je pasja smrt.

Čitajte in širite
»Slovenski Narod«!

velika, če bi se mi še tako hotelo preteptati te, bi storil to samo z besedami.

Še mu je kljubovala.

— Ne bojim se te.

— Dokazi to.

— Kar izpusti me.

Ko je izpustil njene roke, mu je sledila trdnih korakov v park zadržujoč zmagovalen nasme.

Luna je sijala, hladna in čista, kakor srce noči. Skozi park je stopal Robert po stopnišču, čigar v skalo vsekane stopnice so vodile k morju. Staša mu je sledila.

Bila je oeska. Reka Rance, v teh krajih zelo široka, se je lesketala pred njima nalik srebrnemu polju. Cavalcanske pečine, vse poraščene z morskotravo, so se odražale od morja liki sključen nestvor. Lahni mraški valovi so pljuskali ob skale. Morski pajki so bili zlezli v luknje in zdaj pa zdaj so zažarele fosforescirajoče iskre. Voj joda in soli je polnil ozračje mirne noči.

— Sed! — je dejala Staša, ko je se sedela.

— Ni treba, — je odgovoril. — To, kar ti ho-

čem povedati, naju ne bo dolgo zadrževalo.

— To se pravi... nekam hladno mi je.

Slekel je suknič in ji ga vrgel.

— Ogrni si ga...

— Raje bi imela tvoje roke na svojih ramenih.

Zopet mu je zavrela kri po žilah.

— Dovolj je te igre. Vleče se že predolgo!

— Kakšne igre?